

Bjerringbro, den 16. august 2024

Til Viborg Kommune

Alle skoleelever i Viborg Kommune har en helt unik mulighed for at opleve naturvidenskabelige og teknologiske forløb, der bygger bro mellem fag og praksisnær virkelighed. Takket være samarbejdsaftalen med Naturvidenskabernes Hus i Bjerringbro – det nationale center for skolevirksomhedssamarbejde – udgør elever fra Viborg Kommune hovedparten af de godt 6.000 elever, der hvert år besøger huset og nyder godt af de særlige faciliteter, der inspirerer til at vælge en fremtid inden for naturvidenskab og teknologi.

Naturvidenskabernes Hus når hvert år ud til flere end 42.000 elever på landsplan. Men eleverne i Viborg Kommune har som sagt den fordel, at de kommer i vores hus. Vi har en fast samarbejdsaftale, der sikrer, at samtlige skoleelever flere gange i løbet af deres skoletid kommer herud og prøver kræfter med forløb, som de ikke har mulighed for hjemme i klasselokalerne. Evalueringer viser, at der er stor tilfredshed både blandt lærere og elever.

Vi har i en årrække modtaget et driftstilskud fra Viborg Kommune på 1 million kroner. Det blev i 2020 reduceret til en halv million kroner. I år bortfaldt tilskuddet. Da vi er en organisation med vokseværk – vi er for eksempel gået fra at være 20 til 30 ansatte i organisationen på fire år takket være en vellykket fundraising-indsats og større udbredelse på landsplan – søger vi hermed om at få reetableret det årlige driftstilskud på en million kroner.

Det vil også være med til at styrke og udvikle vores i forvejen veletablerede samarbejde i andre sammenhænge end skoleelevers besøg i Naturvidenskabernes Hus. For eksempel deltager vi i 'Grønne sammen', Snapsting og andre lokale tiltag, så vi sammen skaber de bedste læringsmuligheder for vores børn og unge. Desuden er vi en del af partnerskabsaftalen for fremtidens arbejdskraft i Viborg Kommune, ligesom vi er i fuld gang med at invitere flere hundrede overbygningselever fra Viborg Kommunes skoler til et arrangement med ESA-astronauten Andreas Mogensen i Bjerringbro i forbindelse med DM i elektronikfagteknik, der bliver afholdt hos os den 27. september 2024. Her står Viborg Kommune for finansieringen af bustransporten af eleverne.

Dertil kommer, at der i en tid, hvor vi som land står over for store udfordringer med mangel på hænder og hoveder til den grønne omstilling, er brug for udviklingstiltag i vores uddannelsessystem, der kræver en langsigtet indsats og ikke kortvarige projektindsatser.

Et driftstilskud på 1 million kroner vil sikre et stabilt, økonomisk fundament til fortsættelsen og videreudviklingen af Naturvidenskabernes Hus, så vi fortsat kan gøre en unik forskel for skoleeleverne i Viborg Kommune.

Med venlig hilsen

Maiken Lykke Lolck
Direktør
Naturvidenskabernes Hus

NATURVIDENSKABERNES HUS

Nationalt center for
skolevirksomhedssamarbejde

Gennem 15 år har Naturvidenskabernes Hus i Bjerringbro arbejdet for at øge interessen for naturvidenskab og teknologi blandt børn og unge i grundskoler og gymnasier. Over 500.000 elever og deres lærere er gennem husets indsatser blevet engageret i praksisnær undervisning og skolevirksomhedssamarbejde, der motiverer og skaber inspiration til valg af uddannelse og job.

Naturvidenskabernes Hus blev stiftet som en fond af Viborg Kommune i 2006, og Viborg Kommune finansierede sammen med Poul Due Jensens Fond og Realdania byggeriet på 58 mio. kr. i Bjerringbro. Visionen blev dengang formuleret på denne måde:

"I Naturvidenskabernes Hus vil repræsentanter for erhvervsliv og uddannelsesverden i fællesskab sætte fokus på at udvikle undervisningen i de naturvidenskabelige fag. Huset skal være et laboratorium for eksperimenter med naturfagsundervisning, som fører frem til nye koncepter for undervisning, der gennem forskning opsamles og udbrædes til de danske uddannelsesinstitutioner."

I dag er visionen blevet til virkelighed gennem husets indsatser, der hvert år når over 40.000 børn og unge fra hele landet og involverer flere hundrede virksomheder.

Indsatser, der inspirerer og motiverer til STEM-uddannelser

Indsatserne i Naturvidenskabernes Hus er funderet i samfundets behov for, at flere unge vælger tekniske og naturvidenskabelige uddannelser, særligt inden for det erhvervsfaglige område. Fremskrivninger viser, at der i 2030 vil være en mangel på op mod 100.000 faglærte. Det er kritisk at få løst denne udfordring, hvis vi skal have et stærkt erhvervsliv og lykkes med den grønne omstilling. Samtidig er der en trivselsudfordring i skolen, og både forskning og erfaring peger på, at mere praksisnær undervisning vil styrke både trivsel og læring.

Derfor arbejder Naturvidenskabernes Hus for at styrke praksisnær undervisning og skolevirksomhedssamarbejde, der skaber motivation og trivsel og klæder de unge på til valg af uddannelse.

Naturvidenskabernes Hus driver seks overordnede indsatser:

- Besøg i huset
- Naturfagsmaraton
- Kluge Hænder og kommuneindsatser
- Science Day
- Virksomhedsforløb i gymnasiet
- ESERO Denmark

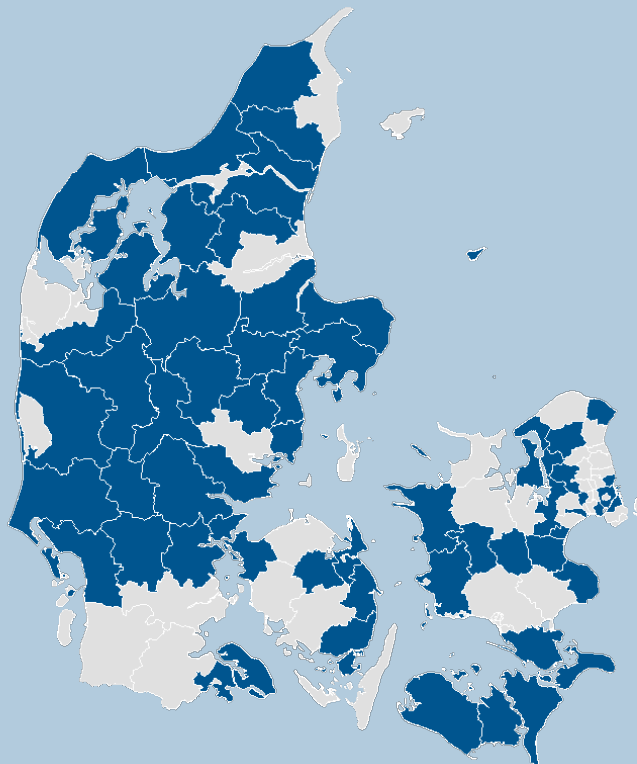

Naturvidenskabernes Hus nåede i 2023 over 42.000 elever i grundskoler og gymnasier og samarbejdede med over halvdelen af landets kommuner.

Hvor mange?

42.344 elever i 2023

- 25.975 har arbejdet med problemstillinger i Naturfagsmaraton
- 6.279 har arbejdet med praksisnær undervisning i Naturvidenskabernes Hus
- 4.857 har deltaget i Science Day
- 1.133 har samarbejdet med en virksomhed gennem vores virksomhedscases
- 4.100 blev introduceret til mulighederne med en erhvervsuddannelse gennem vores kommunale indsatser

Indsatserne understøttes af et tæt samarbejde med erhvervslivet og Dansk Industri, og 85 virksomheder er medlemmer af Naturvidenskabernes Hus' virksomhedsnetværk, hvor de deltager aktivt i husets indsatser. I spidsen for virksomhedsnetværket er Erhvervspræsidiets med repræsentanter for netværkets otte kernevirksomheder samt Dansk Arbejdsgiverforening:

- Palle Damborg, bestyrelsesmedlem, Fremstillingsindustrien (formand)
- Burkhard Winski, HR-chef, Danfoss
- Kim Nøhr Skibsted, direktør, Poul Due Jensens Fond
- Allan Rasmussen, koncerndirektør for produktion, Coloplast
- Claus Crone Fuglsang, forskningschef, Novozymes
- Selina Lomholdt, HR-direktør, TDC NET
- Christina Heineke Petersen, Managing Director, TotalEnergies Danmark
- Jakob Topsøe, bestyrelsesformand, Haldor Topsøe Holding
- Jacob Holbraad, adm. Direktør, Dansk Arbejdsgiverforening

1. Besøg i huset

Hvert år besøger **mindst 6.000 elever og deres lærere** Naturvidenskabernes Hus, hvor de arbejder med praksisnære forløb med afsæt i en konkret case. Størstedelen af eleverne kommer fra Viborg Kommune, og elever fra alle skoler i kommunen besøger Naturvidenskabernes Hus flere gange i løbet af deres skoletid.

Et besøg i Naturvidenskabernes Hus engagerer eleverne i løsning af konkrete problemer ved hjælp af naturfag, og elevernes opfindsomhed og evner til samarbejde kommer i spil.

Figur 1. I forløbet "Sundhed og triusel med teknologi" arbejder 7.-klasser-elever på besøg i Naturvidenskabernes Hus med at udvikle løsninger på problemer, de selv har identificeret under et forudgående besøg på et plejecenter.

2. Kluge Hænder og kommuneindsats

Naturvidenskabernes Hus understøtter udbredelse og forankring af skolevirksomhedssamarbejde i kommuner over hele landet, bl.a. gennem indsatsen "Kluge Hænder", hvor lokale håndværks- og produktionsvirksomheder kobles med skoler i et fagligt samarbejde med fokus på både naturfag og job- og uddannelse. Naturvidenskabernes Hus understøtter også kommunerne gennem kompetenceudvik-

ling af lærere, rådgivning af forvaltning og skoleledelser og gennem netværk og videnudveksling på tværs af kommuner. **13 kommuner** samarbejdede med Naturvidenskabernes Hus om skolevirksomhedssamarbejde i 2023, hvor **4.100 elever** mødte faglærte i virksomheder.

3. Science Day

Science Day er Naturvidenskabernes Hus' nationale kampagneindsats, der sætter fokus på diversitet i de tekniske og naturvidenskabelige fag. Hvert år deltager **næsten 5.000 elever** fra 4. – 10. klassetrin og gymnasiet i Science Day, hvor de besøger en af de over 80 virksomheder og uddannelsesinstitutioner, der åbner dørene og inviterer ind til praktiske workshops med naturvidenskab og teknologi. Eleverne møder forskellige rollemodeller, som viser at der er brug for og plads til mange forskellige kompetencer og mennesker i de tekniske fag.

Figur 2. Elever bygger en robotarm i opgaven "Rum-robotter" i Naturfagsmaraton.

4. Naturfagsmaraton

Naturfagsmaraton er husets største enkeltstående indsats, der hvert år når ud til **næsten 25.000 elever på 5. og 6. klassetrin**. Konceptet har eksisteret i 20 år og går ud på, at eleverne løser engineering-opgaver ofte med afsæt i en virksomhedscase på tværs af fag som matematik, håndværk og design og natur/teknologi.

I hver kommune, der deltager i Naturfagsmaraton samler vi de deltagende – ofte 200-400 – elever i en idrætshal, hvor vores formidlingspiloter sætter rammen for en konkurrencedag fyldt med sjov og kreativitet.

Naturfagsmaraton bidrager desuden til den naturfaglige kultur i kommunerne, hvor forløbet mange steder er en fast tradition, som styrker samarbejdet og kompetencerne blandt natur/teknologi-lærerne.

5. Virksomhedsforløb i gymnasiet

Naturvidenskabernes Hus faciliterer også samarbejde mellem gymnasier og virksomheder. Her arbejder gymnasieelever med samfundsrelevante virksomhedscases med udgangspunkt i for eksempel Power-to-X, vedvarende energi, drikke- og spildevand m.m. Eleverne møder virksomhedens medarbejdere og ser med egne øjne fremtidige karrieremuligheder. I 2023 arbejdede over **1100 gymnasieelever** sammen med **10 forskellige virksomheder**.

6. ESERO Denmark

Endelig har Naturvidenskabernes Hus en unik rolle som det danske resourcecenter for rumfart i undervisningen i grundskolen og på ungdomsuddannelser. Naturvidenskabernes Hus har samarbejdet tæt med den danske ESA-astronaut Andreas Mogensen siden 2010, og siden 2017 har huset været støttet af den europæiske rumfartsorganisation ESA for at udbrede brugen af rummet i undervisningen som ESERO Denmark (European Space Education Ressource Office).

Senest har Naturvidenskabernes Hus været lead partner på projektet "Rumfart i virksomheder" i forbindelse med Andreas Mogensens seneste mission. Målet med projektet var at synliggøre de mange fagligheder, der står bag en sådan rummission og de mange danske virksomheder inden for rumindustrien, som fx Trier Industries i Viborg, hvor dygtige industriteknikere producerer komponenter til rumfart. Over **24.000 elever** arbejdede med rumfart i undervisningen gennem "Rumfart i virksomheder".

Forskningsindsats

Naturvidenskabernes Hus har desuden en forskningsindsats i form af en erhvervs-post.doc., der også er tilknyttet CBS. Forskningsprojektet skaber viden om organiseringen af skolevirksomhedssamarbejde og sikrer et stærkt vidensfundament for udviklingen af husets indsatser. Viden formidles også gennem analyser, kortlægninger og evalueringer til alle aktører på feltet.

Økonomi

Naturvidenskabernes Hus er de seneste fire år vokset fra 20 til 30 medarbejdere takket være en intensiv fundraisingindsats og stigende interesse for husets indsats fra både kommuner, gymnasier og virksomheder. Senest har huset modtaget en flot bevilling fra Poul Due Jensens Fond på 13,65 mio. kr. til husets besøgsaktiviteter og den nationale indsats for udbredelse af skolevirksomhedssamarbejde.

Den årlige omsætning er på over 20 mio. kr., hvoraf langt hovedparten er fondsdonationer til konkrete projekter. Et årligt tilskud fra Viborg Kommune på 1 mio. kr. vil derfor udgøre ca. 5 % af omsætningen, men vil være afgørende for at sikre et stabilt økonomisk fundament for fortsættelsen og videreudviklingen af Naturvidenskabernes Hus.

Vi har et tæt samarbejde med en række fonde og er også i dialog med folketingspolitikere om et øget tilskud på Finansloven, hvor vi de seneste år har modtaget ca. 1,6 mio. kr. årligt til den nationale udbredelse af skolevirksomhedssamarbejde.

Målet er, at vi kan arbejde for, at skolevirksomhedssamarbejde og praksisnær naturfagsundervisning bliver en integreret del af undervisningen for alle elever i hele landet på både grundskoler og gymnasier, og at langt flere får lyst til at vælge uddannelse og karriere inden for det tekniske og naturvidenskabelige område.

